

care s-a produs prima ei întipărire. Socialismul vede un alt Eminescu. S-a renunțat la interpretarea idealistă a lui Eminescu, ca un fenomen poetic desprins de condițiile lui de timp (...). Socialismul vede în cel mai mare poet al poporului nostru pe luptătorul pentru dreptate, pe satiricul vechii orînduirii, pe poetul patriot care urmărește în creația sa *adevărul*, mintea cea mai bogată și mai adîncă a epocii sale, stăpîn pe vastele perspective ale gîndirii și ale culturii, în contact neîntrerupt cu toate sursele inspirației populare, unul dintre ziditorii hotărîtori ai inteligenței și sensibilității românești din secolul al XIX-lea. Altă dată era prezentat un Eminescu întors către trecut. Astăzi atrage atenția chipul poetului orientat către lumea ce vine, mesajul său adresat viitorimii" (T. Vianu, *Studii de literatură română*, Ed. did. și ped., București, 1965, p. 324).

Meritul principal, și nu singurul, al cărții lui I. Koževnikov este de a fi scrisă în întregime în acest spirit. Autorul este nu numai un excelent cunoscător și pasionat admirator al creației eminesciene; el este totodată (alături de A. Achmatova, L. Martynov, V. Lugovskoj, V. Roždestvenskij ș.a.) unul dintre cei mai valoroși tîlmăcitori ai poeziilor lui Eminescu în limba rusă. Uneori el face observații pertinente cu privire la traducerile pe care le citează din volumele: *Antologija rumynskoj poezii*, Moscova, 1958 și *M. Eminescu, Stichi*, Moscova, 1958.

Credem că un studiu mai amplu asupra modalității transpunerii valențelor expresive ale poeziei eminesciene în limba rusă nu ar fi lipsit de interes, după cum înregistrarea bibliografică a tuturor lucrărilor privind literatura română, apărute în limbile slave, ar putea constitui o sarcină curentă a publicației noastre.

Lucrarea lui I. A. Koževnikov poate să suscite și discuții, mai cu seamă în privința determinării și explicării genezei romantismului în literatura română și în creația lui Eminescu. (Vezi, de ex. G. C. Nicolescu, *Contribuții la definirea și delimitarea romantismului românesc* în vol. *Studii și articole despre Eminescu*, E.P.L., București, 1968, care socotește că „ansamblul luminos, străbătut de energie al creațiilor patruzecioptiștilor, în literatura română, ca și în literatura popoarelor învecinate, cu o dezvoltare asemănătoare, nu este cazul să fie considerat ca o perioadă romantică, ci una de naștere și așezare a literaturii moderne, într-o măsură chiar realistă și autentic națională" (p. 197). Vezi și A. Popovici, *Romantismul românesc*, Ed. tineretului, București, 1969, sau volumul *Romantismul în literatura română*, București, 1965).

Fără îndoială, discuțiile în acest domeniu nu s-au încheiat și, probabil, nici nu se vor sfîrși curînd. Este semnificativ în această privință faptul că proiectul tematic al Congresului al VII-lea al Slaviștilor, care va avea loc la Varșovia în 1973, și-a propus să dezbată la secția de literatură tocmai problema romantismului în literaturile slave.

Pentru cunoașterea contribuției literaturii române în general și a lui Eminescu în special la dezvoltarea romantismului, studiul lui I. A. Koževnikov constituie o sursă de informare deosebit de valoroasă. Scrisă cu competență și pasiune, pe alocuri polemică, vădînd o gîndire originală în interpretarea fenomenului artistic, cartea este străbătută de sentimentul nețărmuritei ad-